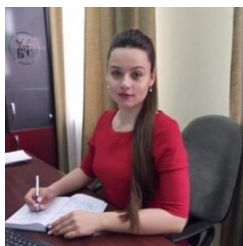

DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2018.i12.p80>

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ РЕСПУБЛІКИ КОЛУМБІЯ³

Миргород-Карпова Валерія Валеріївна,
*аспірант кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово- економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет*

Савченко Аліна Володимирівна,
*Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет*

Стаття присвячена дослідженню фінансових систем зарубіжних країн, зокрема, правовому регулюванню та структурі функціонування фінансової системи Республіки Колумбія.

У роботі з'ясовано, що Республіка Колумбія має достатню законодавчу базу регулювання всіх ланок фінансової системи. Визначено, що банківська система країни представлена Центральним банком Республіки Колумбія та іншими банками країни, що мають свою спеціалізацію. Досліджено особливі умови діяльності, розміри статутних капіталів відповідних фінансових організацій, що діють на території Республіки.

У роботі визначено низку нормативно-правових актів, що регулюють валютну сферу та мають досить сильний контроль їх виконання.

Досліджено порядок реалізації зобов'язань, що покладені на фінансові організації Республіки Колумбія.

У роботі проаналізовано здійснення роботи із залученням іноземних інвестицій. Зокрема, першочерговим етапом запровадження такої діяльності є отримання попереднього дозволу.

Охарактеризовано банківську систему країни, що складається з трьох рівнів. Зроблений акцент на особливий внесок Банку Колумбії. Своєю роботою він забезпечив піднесення платіжної системи, інфраструктури сектору економіки та стабільне функціонування платежів.

У роботі піднімається питання з відмивання грошових коштів, що отримані незаконним шляхом.

Досліджено структуру, процедуру обрання керуючих органів Центрального Банку Республіки Колумбія.

Охарактеризовано податкову систему Республіки, як джерело наповнення бюджету країни. З'ясовано розмір ставки оподаткування на кожний вид податку, які саме продукти та надання послуг підлягають оподаткуванню та випадки звільнення від такого зобов'язання. Досліджено податок на додану вартість, акцизний податок, податок на споживання, так зване «мито», прибутковий податок.

Ключові слова: фінансова система Республіки Колумбія, Центральний Банк, Рада директорів, бюджетна система, податкова система, податок.

Myrgorod-Karpova V.V., Savchenko A.V. Features of the financial system of the Republic of Colombia. The article is devoted to investigate financial systems of foreign countries, especially, the legal regulation and structure of functioning the financial system of the Republic of Colombia.

³ Робота виконана в проєкті 0118U003582

The article is explicated that the Republic of Colombia had sufficient legislation framework for the regulation of all parts of the financial system. Researched that the banking system of country is represented by Central Bank and other banks with their own specialty. Analyzed the special conditions of activity and size of chartered capital of financial organizations in the Republic of Colombia.

At the article define a number of legal acts which regulating currency sphere and have strong control over their execution.

The author researched the order of fulfillment of obligations which performing the financial organizations in the Republic of Colombia.

The article is analyzed the conduct of the work with attract foreign investment. Particularly, the primary stage in the implementation of such activities is to obtain prior authorization.

Outlined the banking system of country, which consist of three levels. The author made focus on the special contribution to the work of Colombian Bank. The bank provided the rise of the payment system, the infrastructure of the economy and the stable functioning of payments.

At the article the question about money laundering, which was obtained illegally, arises.

The structure and procedure for the election of the governing bodies of the Central Bank of the Republic of Colombia have been investigated.

The tax system of Republic as source of budget filling was analyzed. The size of the tax rate for each type of tax, which products and services are subject to taxation and cases of exemption from such an obligation, was considered. The value-added tax, the excise tax, consumption tax, "duty", income tax was analyzed.

Keywords: the financial system of the Republic of Colombia, the Central Bank, board of directors, budget system, tax system, tax.

Постановка проблеми. Головною умовою для якісного функціонування економіки кожної країни є наявність досконалої фінансової системи. Фінансова системи являє собою нелегку конструкцію, яка за умови продуктивної роботи реалізує збалансування інтересів і протиріч фінансової політики та економіки загалом. Але очевидним постає те, що процес результативного виконання функцій фінансових систем є досить стомлюючим та напруженим.

Фінансова система України постійно зазнає певних реформотворчих етапів, але позитивного результату такі рішення не приносять. Слід відмітити, що однією з основних складових фінансової стратегії України є поглиблення її інтеграції в міжнародний фінансовий простір. З огляду на це, постає необхідність у прослідкуванні процесів формування та розвитку фінансових систем зарубіжних країн з метою використання його для подальших удосконалень.

Метою даної статті є дослідження правового регулювання та структури функціонування фінансової системи Республіки Колумбія.

Виклад основного матеріалу дослідження. Республіка Колумбія – країна в Південній Америці, яка отримала свою повну незалежність в 1886 році. Адміністративний поділ складає унітарну республіку, що поділяється на 32 департаментів і Столичного округу.

За даними 2016 року, кількість населення Колумбії становить 48,65 мільйонів жителів, стан

рівня безробітності, так як це, одна з вагомих причин нестабільності економіки, на цей же рік становить 9,5 %.

Законодавче закріплення банківської системи Республіки Колумбія знаходить своє відображення на конституційному рівні та інших спеціальних законів, що регулюють дану сферу. При цьому головні питання функціонування Банку Республіки забезпечено саме нормами Конституції.

Якщо звернути увагу на норму Конституції, то функцію Центрального банку здійснює саме Банк Республіки. Він має статус юридичної особи, з повною адміністративною та технічною самостійністю вирішення питань, передбачених законодавством.

Конституція Республіки Колумбія виділяє такі основні функції Банку:

- налаштування роботи обігу національної та іноземної валюти;
- випуск в обіг законних платіжних засобів, управління міжнародними резервами;
- здійснення функцій фіскального агента уряду [2].

Всі перелічені функції виконуються згідно поставлених цілей фінансової політики республіки в сфері економічної ефективності розвитку.

Крім того, Конституцією була поставлена ціль щодо прийняття спеціального закону, що детально регулює діяльність Банку Республіки Колумбія.

Спеціальним нормативно-правовим актом є Закон № 31 від 29 грудня 1992 року "Про Банк

Колумбії". В ньому визначається чітка регламентація, яка включає роз'яснення загальних положень налагодження та функціонування Банку, його основні завдання, систему управлінських органів, утворення резервного складу та порядок поділу прибутку, а також взаємодію Центрального Банку з державними органами країни.

Вільність у діях Банку – одне з передових завдань становлення правового статусу Банку Республіки Колумбія. Згідно чинного колумбійського законодавства, дана установа незалежна від Парламенту та Президента, які в свою чергу, виконують тільки функції контролю та нагляду.

Правова базу функціонування інших банків країни становить низка прийнятих законів, а саме Закон № 510 від 3 серпня 1999 року та Закон № 795 від 14 січня 2003 року.

Нормами останнього було передбачено збільшення розміру статутного капіталу для різних фінансових організацій. Наприклад, мінімальний розмір капіталу для банків на комерційній основі, становить 45 мільярдів Колумбійських песо, що варіюється в межах 20,7 млн. доларів США.

Для установ банківської системи, що зосереджують свою діяльність в межах накопичення та заощадження капіталу, а також здійснюють фінансову підтримку житловому будівництву, така норма досягла розміру у 22 млрд. колумбійських песо, що становить 7 млн. доларів США, для фінансових корпорацій – 16 млрд. колумбійських песо (близько 5,2 млн. доларів США), для фінансових компаній на комерційній основі – 11,6 млрд. колумбійських песо (3,8 млн. доларів США), для страхових та перестрахових товариств – 5,5 млрд. колумбійських песо (близько 1,8 млн. доларів США), для фондів пенсійного спрамування – 6,8 млрд. колумбійських песо (близько 2,2 млн. доларів США). Станом на жовтень 2018 року офіційний курс колумбійського песо до долара США складає – 3093 COP = 1 долар [3].

У цих законах також передбачені:

- умови, за яких фінансові компанії розміщують грошові кошти на рахунках;
- особливі режими діяльності банків в межах галузі;
- умови, за яких надаються довготривалі кредити для забезпечення фінансової підтримки житловому будівництву;
- положення щодо порядку реєстрації цінних паперів.

Окрім цього, законодавчо закріплені:

- правове забезпечення діяльності компаній на комерційній основі, ощадних банків та банків, що зосереджуються в галузі житлового будівництва;

- порядок залучення інвестиційних програм;
- проведення попереджувальних та профілактичних заходів проти різних протиправних посягань при здійсненні банківської діяльності.

Разом з цим, функціонування банківської діяльності передбачене і валютним законодавством. Така сфера забезпечена низкою нормативно-правових актів: Декрет Уряду Колумбії № 444 «Про валютне регулювання» від 1967 року, Резолюція Ради директорів Банку Республіки Колумбія № 21 «Про операції з іноземною валютою» від 1993 року, базовий юридичний циркуляр Головного Управління банківського нагляду № 007/96 та цикл спеціальних законодавчих розпоряджень Міністерства фінансів та державного кредиту Колумбії.

Фабула відповідних правових актів передбачає досить сильний валютний контроль. Зазвичай тільки в Банку Республіки Колумбія можливо було зосереджувати депозити в іноземній валюті. Але з 1996 року цим правом були наділені організації, котрі зареєстровані в так званих «вільних зонах» аеропортів міжнародного значення, морських портів, туроператори та перевізники міжнародного спрямування, дипломатичні та консульські представництва.

Під контролем Банку також здійснюється проведення валютних розрахунків між юридичними особами. Водночас, юридичні особи-резиденти мають право тримати валютні рахунки в іноземних банках. Для здійснення грошового переказу з банку Республіки Колумбія в зарубіжний, потрібно довести законність походження таких коштів. Також юридичні особи зобов'язані офіційно підтвердити право на користування валютним рахунком, а якщо постає питання його використання на теренах Республіки, то потрібно проводити відповідні операції через спеціалізований обмінний орган.

Резиденти та нерезиденти, що є фізичними особами, можуть без жодних обмежень проводити обмін іноземної валюти на національну, та навпаки, у вже згадуваних вище, спеціалізованих пунктах обміну. Заразом, в країні безперечно комп'ютеризований облік та нагляд за всіма операціями, що проводяться фізичними особами.

Однак, щодо зобов'язань, то кожного кварталу всі фінансові організації повинні надавати інформацію до Управління фінансової інформації та аналізу Міністерства фінансів про обмін, який перевищує 500 доладів США, про операції купівлі-продажу валюти, щ обули проведені однією особою, на суму більше, ніж 2500 доларів США. Так само, при здійсненні обміну більше 10 доларів США, обов'язково перевіряються документи, що

засвідчують особу та знімається відбиток вказівного пальця правої руки.

Щодо іноземних інвестицій, то в цій країні вони здійснюються з отримання попереднього дозволу Національного департаменту планування. Якщо така діяльність передбачає володіння більш ніж 10 % акцій організації, то необхідно мати спеціальний дозвіл Головного управління банківського контролю. Ніякий інвестиційний фонд, що має іноземний капітал, не має права володіти більше, ніж 10 % акцій, з правом голосу фінансової компанії, що здійснює свою діяльність на теренах ринку цінних паперів в країні.

Як ми знаємо, світова практика свідчить про застосування дворівневої банківської системи, а от характерною виразністю такої системи Республіки Колумбія є трьохрівнева структура.

До першого рівня системи відносять комерційні та іпотечні банк, ощадні банки, компанії на комерційній основі та банки, котрі свою діяльність спрямовують на фінансову підтримку житлового будівництва. Клієнтами таких установ є як юридичні, так і фізичні особи. Основними напрямками діяльності є здійснення кредитування на будь-який термін, проводити операції по сплаті соціальних платежів, забезпечувати заощадження при здійсненні накопичень та інші.

Існує Асоціація банків та фінансових установ, що об'єднує банки першого рівня, забезпечує координаційну функцію таких установ та реалізує взаємозв'язок між ними.

Що стосується Банків другого рівня, то вони для роботи зі своїми клієнтами укладають угоди через банки першого рівня. У таких установах за державою залишається контрольний пакет акцій, але діяльність вони все ж таки, здійснюють самостійно. Аналіз роботи даних установ дає право уряду здійснювати покращення економічних питань.

Представником третього рівня банківської системи залишається Банк Республіки.

Втілюючи функцію щодо випуску грошових купюр, Банк країни стикається з труднощами, що гальмує роботу системи. Натрапивши, на проблему використання місцевим населенням грошових коштів не за їх цільовим призначенням, Банк вимушений кожного дня проводити операцію знищення в межах однієї тонни купюр, загальним номіналом в 3 млрд. Колумбійських песо. Все більше з'являються випадки знаходження написів номеру телефону чи домашньої адреси, тому найшвидший процес зношуваності банкнот відбувається саме в Республіці Колумбія [7].

Протягом своєї роботи, Банк Колумбії зробив вагомий внесок у піднесення платіжної системи, інфраструктури сектору економіки, а також

направив свої сили на стабільне функціонування, як внутрішніх так і зовнішніх платежів. Створення спеціальної системи депозитного рахунку стало важливою сходинкою на шляху ефективної та стабільної фінансової системи, взаємозв'язку впливів на валютних ринках.

Основними функціями Банку Республіки Колумбія є:

- виконання процесу організації та контролю на валютному ринку;
- здійснення профілактичних заходів на ринку країни, з метою захисту та стабільності курсу національної валюти;
- регулювання позик, що бере країна;
- безпосередня участь та аналіз у забезпеченні валютної політики;
- здійснення керівництва міжнародними резервами;
- підтримка національних інтересів за межами країни кордоном та здійснення своєчасних розрахунків з іншими державами;
- надає кредитне забезпечення банкам на комерційній основі та іншим організаціям, задля недопущення банкрутства;
- реалізує функцію контролю над всіма учасниками фінансового ринку.

Суворо постає питання з відмиванням грошових коштів, що були отримані протиправним шляхом. Для ефективного забезпечення функції контролю, в країні було створено Головне управління банківського нагляду, Головне управління нагляду за цінними паперами та Гарантійний фонд фінансових установ.

Держава реалізуючи свою політику через Банк Республіки, підтримує купівельну можливість грошової одиниці, що використовується у внутрішньому розрахунку країни. Банком встановлено кредитні квоти лише у випадку залучення фінансування іншими країнами при настанні банкрутства кредитної установи. Також Банк Колумбії наділений правом на вторинному ринку проводити операції з цінними паперами уряду. У такий спосіб, Банк країни непрямим способом здійснює фінансування уряду, а проводить таку роботу, використовуючи розміщення урядових облігацій у інших учасників, що існують на ринку цінних паперів.

Банк проводить розрахунки та оголошує середню процентну ставку капіталу, що був залучений. На основі такої ставки і визначаються ставки для банків другого рівня.

Як і багато країн світу, Республіка Колумбія також переживала кризові періоди. І щоб не зламати банківську систему загалом, протягом такого процесу Банк країни знижував базу

процентну ставку. На кінець 2015 року, така ставка становила 11,5 % [8].

Керівну ланку Банку Колумбії складає Рада директорів, до якої входять 7 членів, на чолі з головою – Міністром фінансів країни. Даний орган несе відповідальність за виконання основноположних функцій Банку та користується виключним правом представляти інтереси народу, що наділені члени Ради директорів.

Особа, що стану керуючим Банку обирається Радою директорів зі складу його членів. Президентом країни обирається п'ять інших членів, строком на чотири роки та маючи право перепризначення ще на два терміни, при умові заміни двох членів комітету кожні чотири роки. У такий спосіб, член Ради може входити до його складу напротязі дванадцяти років, при цьому діє заборона на обіймання будь-якої іншої посади.

При виконанні своїх функціональних обов'язків, Банк Колумбії повинен звітувати перед Конгресом за досягнення результатів своєї діяльності. Проведення роботи з інспектування, контролю та нагляду за Центральним банком країни, відповідно до норм законодавства, залишається за Президентом Республіки.

Особливе місце в системі державних органів належить Міністерству фінансів, призначення якого полягає у визначенні, розробці та здійсненні економічної політики країни, виконанні поставлених планів та завдань задля досягнення стабільності та ефективності такої політики, а також у підготовці законодавчої бази, що стане спеціальним регулятором кожної сфери фінансової системи та не створить перешкод у здійсненні своїх повноважень Радою Центрального банку [1].

Одним із джерел поповнення бюджетної системи країни є встановлення податку на додану вартість, основна ставка якого становить 18,6 %.

При здійсненні реалізації тютюнових виробів, автотранспорту, парфумерних виробів, виробів з цінного хутра закріплено підвищену ставку у 22 %.

Для продовольчих товарів, продукції сільськогосподарського виробництва, послуг туристичної та готельної сфери, пасажирських та вантажних перевезень встановлено знижену ставку у розмірі 5,5 %.

Також, законодавством передбачені випадки звільнення від податку на додану вартість:

- державні заклади, що пов'язують свою діяльність з реалізацією адміністративних,

- соціальних, виховних, культурних та спортивних функцій;

- виробництва сільськогосподарської продукції;

- особи, що займаються приватною викладацькою діяльністю, лікувальною справою та мистецтвом [4].

На становлення економічного процвітання встановлено також і акцизний податок. Таким податком обкладаються вироби з алкоголю та тютюну, різного роду запальнички, вироби, що мають дорогоцінні метали, вироби з застосуванням кондитерської майстерності, деякі види автомобільного транспорту та літальні апарати.

Функцію охорони ринку в середині країни, здійснює податок на споживання, як у нас прийнято називати «митом».

Надходження чистого прибутку підприємства обкладається прибутковим податком, ставка якого становить 34 %. Іноді вона може бути збільшена до 42 %. Податок на прибуток від використання земельних ресурсів та вкладів у цінні папери становить більш низька ставка такої сплати – 10-24% [5].

У Республіці Колумбія, ставка податку на прибуток є податок, що стягується з підприємств. Його розмір обчислюється з чистих прибутків при здійсненні підприємницької діяльності, а дані враховуються протягом одного фінансового року. Сплата такого податку є вагомим джерелом доходу економіки Республіки Колумбія.

Висновки. Отже, досвід реформування на шляху до створення ідеальної моделі процес складний та головоломний. Проте озирнувшись навколо, проаналізувавши досвід країн світу, можливо і нам знайти ефективні рішення для становлення стабільної економічної сфери нашої країни.

Фінансова система Республіки Колумбія особливо нічим не відрізняється від такої системи в Україні. Вона спирається на вже сформовані правові та організаційні основи. Кожна установа, як державна, так і комерційна має тісний взаємозв'язок між банками різних рівнів. Але в Україні залишається багато проблемних питань, особливо залучення інвестицій, що гальмує процес економічного зростання.

Тому, на мою думку, потрібно переглянути пріоритети та управлінські позиції наших державних органів задля реалізації захисту економічної безпеки, що так гарантований Основним законом України.

Література:

1. Banco de la Republica – Colombia. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.banrep.gov.co>

2. Конституція Республіки Колумбія. – 1991. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: http://confinder.richmond.edu/admin/docs/colombia_const2.pdf
3. Курс денег. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <https://kurs.com.ua/valyuta/cop/>
4. Литвиненко Я.В. Податкові системи зарубіжних країн / Я.В. Литвиненко, І.Д. Якушик. – К.: МАУП, 2016. – 208 с.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів та державного кредиту Колумбії. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: minhacienda.gov.co
6. Торговая экономика. Бюджет правительства Колумбии на 2001-2018 годы. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.tradingeconomics.com/colombia/government-budget>
7. Центральна банківська система Колумбії. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <https://iz.ru/rubric/ekonomika>
8. ЦРУ. Всесвітня книга фактів. – 2014-15. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <https://www.cia.gov/index.html>